

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 48

Lýsingarprísur fyri mm: 20 øyrur á
1. síðu, 15 øyrur á 3. og 4. síðu

Leygardagin 4. desbr. 1954

Bladið verður bítalt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

27 árg.

Hvalaveiðan.

**Sambands- og fólkaflokksmenn
í landsstýri og Sjóvinnubanka-
stýrið hava avtoftað hvalaveiðu-
na í Lopra, meðan javnaðarmenn
gjerdur alt fyri at fáa hana aftur
í gongd.**

Harra Edward Jacobsen, lærari, Sunnbæ, skrivar grein í »Dagblaðnum« um hvalaveiðina í Lopra og leggur skuldina á javnaðarmenn fyri, at Loprastöðin ikki er ella tykist at standa fyri at koma í gongd aftur.

Ein láturlig og ósonn skuldseting.

Veit harra Jacobsen ikki, at tað hava verið fólkaflokksmenn og sambandsmenn, sum hava sitið við stórum meirluta, ið hevur haft buktina og báðar endarnar — allan avgerðarrættin, meðan javnaðarmenn hava verið ein lítill minniluti við ongari avgerðarmegi hesi árin?

Jú, hann veit tað! Men hann vil seta sakina á hövdið — tað sömir honum ikki sum ungum politikara at leggja út við tilíkkum villum, sum at javnaðarmenn sum minniluti skulu avgera nakað mál.

Veit harra Jacobsen ikki, at allir flokkar vóru samdir um, at ífall at Føroyingar orkaðu at keypa stöðina við Áir, átti hon ikki at verða seld til Norðmenn?

Jú, hann veit tað, tí í tingtíðindum fyri 1952 stendur:

»ALLIR TINGMENN eru á einum máli um, at um vit í Føroyum kunnu fáa til vega forsvartliga peningahædd til at yvirtaka stöðina (við Áir) fyri, kann tað ikki vera talan um at selja hana til Norðmenn«.

Tað sömir seg illa fyri harra Jacobsen at fjala hesum. Hví, hr. Jacobsen rongja sannleikan ella fjala sannleikanum? Tað sömir seg illa at bera seg soleiðis at!

Veit harra Jacobsen ikki, at val ið stóð millum eitt føroyskt tilboð og tað norska?

Jú, hann veit tað. Í nevnda tingtíðindi stendur:

1. »Norðmenn vilja vissa sær konsessión í 10 ár við rætti til at endurnýggja hana 10 ár aftrat.

Felagið bjóðar 2 milliónir fyri stöðina og 3 bátar. Peningahæddin skal gjaldast við 350.000 kr. kon-

tant, restin við øllum yvirskotinum á hvørjum ári, til alt er goldið, tó í minsta lagi 300.000 kr. um árið, um so einki yvirskot verður.

Hartil setur norska felagið inn í bankan 200.000 kr. sum depositum at standa ímóti möguligum sjóþantkrövmum í bátum við

2. »tann 10. novemeber fekk hann (bankin) hetta tilboð frá Hans Hansen, Esmar Fuglø og H. J. Joensen, allir úr Havn:

P.f. Heykur keypir stöðina við øllum 3 hvalabátunum, stöð og bátar í tí standi, tey eru í dag, fyri 1,6 mill. treytað av at fylgjandi lán kunnu útvegast:

Lán av marshallpeningi 1 mill. kr. móti 2. veðrætti og rætt til at Framhald á 4. síðu.

A.T. SELT

Arbeðaranna trolaradrift á Tvöroyri, einasta virki í landinum, ið arbeðskvinnur, arbeðsmenn og fskimenn einsamøll áttu, er nú endaliga farið og selt. Richard B. Thomsen hevur keypt handilshúsin og Marite fyri 300.000 kr.

Ógilgar hava atlgurnar verið móti hesum virki teirra arbeðandi. Einkir virki man hava verið fyri so ljótum og ósonnum álöpum av flest øllum landsins blöðum.

At øll hesi álöp hava verið viðvirkandi til hitt endaliga fall, er eingin ivi um. Men fyrst og fremst hava tey rakt arbeðarafjöldina.

ÚR KLAKKSVÍK

Til valið her hin 14. des. verða nú bert 11 listar. Hin eini listin — listin við John Reid Bjartalíð á odda — er vorðin ógyldugur, orsakað av, at tveir av stillarunum ikki vóru á vallista.

Sjóðarberg selur ætlandi mánadagin. Hevur 1800 kit. Jóannes Patursson mikudagin. Hevur 2000 kit.

Tað sigst, at Robert Joensen, kommunuskrivari, hevur biðið um

orlov í 1 ár — tó við ongari lön.

Náttina til mikudagin brutu enskir trolaramenn inn í stýrhúsið á »Dragaberg«, har teir fóru avstað við kumpassini. Brotsmenninir vórðu tiknir av politinum beinan vegin, hetta er annað innbrotið, enskir trolaramenn hava framt seinastu vikuna.

Sunnudagin verður Amalia Olsen, Klakksvík, 75 ár. Mikudagin Barbara Jensen, Klakksvík, 81 og Henrikka Hansen, Klakksvík, 76. Hósdagin Poul Mattias Sørensen, Húsar, 85 og Hansu Hansen, Hattarvík, 81.

Í dag verða vígd í Klakksvík Oda Olsen úr Klakksvík og Sverre Lamhauge úr Rituvík. Sama dag anna Johannesen og Ejlev Askham bæði úr Klakksvík. Somuleiðis í Klakksvík sunnudagin: Hjördis Solmunde og Arni Solmunde, bæði úr Söldarfirði.

NÝGGJAR HUGSJÓNIR Í SKÚLASKAPI.

Tann skipanin, ið vit nú hava við millum og realskúlum er ikki tíðarhóskandi. Við nógaldandi skipan verður veruliga ein mismunur gjördur, hvat börnunum viðvíkir. Eitt hitt størsta brekið verður gjørt við upptøkuni í millumskúlan. Har kemur hitt fullkomuliga órættvísa prógvøkuvaldið fram. Fyri stuttum hevur danski undirvísingarráðharrin Julius Bomholt hildið röðu um hendu spurning, og vit fara her at endurprenta brot úr röðu hansara.

Fyrst vísir hann á, at hitt sosiala trýstið hevur sprongt rammur um millumskúlan sambært tilfar frá Statistisk departement. — Her verður sagt, at 44 pst. av börnunum í Keypmannahavn ganga í próvtøkumillumskúlan, í Frederiksberg (ríkmannakommunan í Keypmh. blaðstj.) er prosentíð 57 og í Gentofte 73. Í fimm øðrum býum í landinum liggur prosenttalið millum 40 og 68.

Trýstið er stöðugt vaksandi, og tann sosiala ávirkanin til tess er langt frá beind av vegnum. Tann skivrarborðs-uppfatanin at tað við størri krövm til upptøkuroyndina vil eydnast at fáa talið niður á 20—25 pst., — hitt upprunaliga tilætlaða talið — er ein vitleys hugsan. Er tað nakar, ið trýr, at hitt konservativa sóknarstýrið í Frederiksberg er ført fyri at fáa talið niður í helvt ella at sóknarstýrið í Gentofte er ført fyri at fáa talið niður í ein triing? — Sannleikin er tann, at sóknarstýr-

TINGIÐ SAMAN

Lögmaður hevur nú kunngjørt, at lögtingið kemur saman komandi mikudag — 8. des. kl. 10 á morgni. Atkvøðurnar úr Mikinesi eru framvegis ikki komnar Finteljingin fyri Vága valdömi hevur verið tarnað av hesum, men nú skal hon tó fara fram í valdöminum sjálvum.

Finteljingin verður neyvan at gera nakrar broytingar tingmanningini viðvíkjandi, men sagt verður, at Thorsteini Petersen trýtur bert 8 atkvøður fyri at koma inn í staðin fyri fólkaflokksmannin í Vágum — Samuel Ellefsen.

Mikudagin kunnu hjúnini Bina og Jákup Samson, smíðjumeistari, Klakksvík halda silvurbrúdleyp.

ini ikki eru fôr fyri at vika tað sosiala motivíð uttan at koma rættuliga illa fyri.

Um söðufastleikan sigur Statistisk departement, at hvørt fjórða barn í Keypmannahavn rýmur úr millumskúlanum í ótið. Í Frederiksberg hvørt fimta, og í býnum er fráfellingartalið millum 15 og 20 pst. Hvussu nógv missa hesi børn ikki av uppalning? Hvussu kunnu vit byggja upp eitt demokrati við einum fólki, ið tvörrar ta grundleggjandi vitanina um demoframhald á 4. síðu.

Landsstýrið.

Samráðingar flokkanna millum um setan av tí nýggja landsstýrinum hava ongar verið enn; men iváaleyst hava allir flokkar roynt at fól seg fram og kannað líkindini fyri teimum ymsku samgongumöguleikunum. Nakrar veruligar og beinleiðis samráðingar verða neyvan fyrr enn tingið kemur saman.

Skipini.

Tjaldur.
10. des. úr Keypmh. — 17. des. úr Føroyum.

Drottningin.
18. des. úr Føroyum.

Trondhjem er seinkað á veg úr Danmark, men verður í fyrsta lagi her í dag.

Í dag verður Nikolina Johannesen á Háskúlanum 83 ár.